

Obec Makov

a) Zjištění a vyhodnocení pozitiv a negativ v území

1) ŠIRŠÍ ÚZEMNÍ VZTAHY

POZITIVA

- Území obce je součástí CHOPAV Vysokomýtská synklinála, přírodní akumulace kvalitních podzemních vod.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu.

NEGATIVA

- Obec leží v okrajové části ORP Litomyšl, ve větší vzdálenosti od samotného centra ORP.
- Katastr obce je využíván pro zemědělskou výrobu a je téměř bezlesý.

2) PROSTOROVÉ A FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ÚZEMÍ

POZITIVA

- Zachovalá centrální část obce je tvořena původními statky s dvory.
- Dominantou obce je kostel sv. Víta umístěný v centru obce, poprvé byl zmíněn okolo roku 1349. Kostel sv. Víta tvoří pohledovou dominantu obce.
- Obec je obklopena obhospodařovanými poli.

NEGATIVA

- Lesy tvoří jen malé plochy na okraji katastru.
- Intenzivně využívaná zemědělská krajina.
- Výrobní provozy nemají vymezena a vyhlášena ochranná pásma, což může vést ke střetům v souvislosti s vymezením rozvojových ploch.

3) STRUKTURA OSÍDLENÍ

POZITIVA

- Obec s historií, vznikla ve 14. století, se zachovalou strukturou staveb – zemědělské usedlosti, chalupy. Obec má významnou dominantu – kostel sv. Víta.

NAGATIVA

- Pomalé tempo zlepšování technického standardu bydlení – neexistence kanalizace s koncovou ČOV.
- Zástavba na okraji katastru obce pozbývá původní podobu venkovských sídel.
- Silnice II/358 – průtah centrem – návsí – obce.

4) SOCIODEMOGRAFICKÉ PODMÍNKY A BYDLENÍ

POZITIVA

- Vysoký podíl obyvatel žijících v obci, kde se narodili.
- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let (více než 2/3 obyvatel), převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.
- Velmi nízká míra nezaměstnanosti – 1,408 % v roce 2019.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb obyvatel za prací a do škol (2. stupeň, střední školy) – časové ztráty a náklady na cestování.
- Počtem obyvatel malá obec.

5) PŘÍRODA A KRAJINA

POZITIVA

- Území obce není zařazeno do OZKO.

NEGATIVA

- Zvýšená hluková zátěž a lokální zvýšení imisních zátěží v důsledku silniční dopravy.
- Znečištění ovzduší v části obce zápachem ze živočišného velkovýrobního zařízení.
- Registrovaní významní znečišťovatelé ovzduší (REZZO) – Zemědělské družstvo Dolní Újezd – BPS Makov.
- Relativně malá zalesněnost.

6) VODNÍ REŽIM A HORNINOVÉ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Velké zásoby podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“ – součástí CHOPAV Východočeská křída.
- Možnosti dalšího využívání a čerpání podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“.

NEGATIVA

- Nedořešená problematika odvádění a likvidace odpadních vod, rizikovost zejména ve vztahu k podzemním vodám.
- Zranitelnost hydrogeologického rajónu „Vysokomýtská synklinála“.

7) KVALITA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Zvyšuje se míra recyklace odpadů, systém sběrných hnízd.
- Kvalitně fungující systém nakládání se zbytkovými komunálními odpady – svoz na regionální skládku.

NEGATIVA

- Ke zvýšení hlukové zátěže a lokálnímu zvyšování imisních zátěží (zejména škodlivinami CO, Nox, těžkými kovy, PAH, poléťavým prachem aj.) dochází především v důsledku dopravy, zejména při silnici II/358.

8) ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND A POZEMKY URČENÉ K PLNĚNÍ FUNKCÍ LESA

POZITIVA

- Vysoké zastoupení nejkvalitnějších půd (I. a II. třída ochrany půd).
- Významná zemědělská tradice s vysoce kvalitní zemědělskou půdou.
- Pro zemědělství příznivé klimatické podmínky.

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízy, stromořadí, větrolamy).
- Nedostatečná síť zemědělských polních cest.
- Rozsáhlé, téměř bezlesé oblasti.

9) OBČANSKÁ VYBAVENOST VČETNĚ JEJÍ DOSTUPNOSTI A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

POZITIVA

- V obci je situována základní škola s 1. stupněm vzdělávání a mateřská škola.
- Obchod.

- Hasičská zbrojnice.
- Sportovní hřiště, dětské hřiště.
- Hřbitov, kostel sv. Víta.
- Autobusová zastávka
- Sokolovna.

NEGATIVA

- V obci není druhý stupeň základní školy.
- Chybí zdravotní péče v obci.
- Horší dostupnost Litomyšle.

10) DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA VČETNĚ JEJICH DOSTUPNOSTI

POZITIVA

- Zkvalitnění stávající silniční sítě v obytných územích – uplatňování zklidňujících opatření na průtazích – zvýšení bezpečnosti provozu a zlepšení podmínek a kvality životního prostředí v sídle.
- Území obce je v celém rozsahu elektrifikováno a připojeno na veřejný vodovod.

NEGATIVA

- Vedení značených cyklistických tras společně s motorovou dopravou po silnicích III. třídy bez segregace nemotorové dopravy – snížení atraktivity a bezpečnosti.
- Chybějící ucelená síť účelových komunikací pro zemědělskou dopravu – zatěžování a znečišťování stávající sítě místních komunikací a silnic těžkou zemědělskou dopravou.
- Útlum zájmu o plynofikaci v souvislosti s rostoucími cenami dodávky zemního plynu.
- Nevyhovující stav likvidace splaškových odpadních vod je rizikový vzhledem k významu a bohatství podzemních vod.

11) HOSPODÁŘSKÉ PODMÍNKY

POZITIVA

- Vysoká míra ekonomicky aktivního obyvatelstva.
- Velmi dobré půdní a klimatické podmínky pro zemědělskou výrobu, existence prosperujících subjektů zemědělské výroby.

NEGATIVA

- Nedostatečně rozvinutá průmyslová základna a nízké zastoupení výroby s vysokou přidanou hodnotou.

12) REKREACE A CR

POZITIVA

- Velmi dobré podmínky pro rozvod CR v blízkosti Litomyšle – centrum města vyhlášeno MPR, zámek je zapsán v seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Tradice v pořádání mezinárodně významných akcí (operní festival B. Smetany, mezinárodní houslové kurzy).
- Kostel sv. Víta.
- Vhodné terénní podmínky pro turistiku a cykloturistiku. Zapojení do trasy cyklobusu po Českomoravském pomezí.

NEGATIVA

- Podprůměrné podmínky pro přírodní formy cestovního ruchu v důsledku intenzivně využívané zemědělské krajiny.
- Nízká nabídka a kvalita ubytovacích kapacit.

13) BEZPEČNOST A OCHRANA OBYVATEL

POZITIVA

- Sdružení dobrovolných hasičů.
- Nízká kriminalita.
- Fungující obecní rozhlas.

NEGATIVA

- Delší dojezdová vzdálenost zásahových jednotek z Litomyšle (hasiči, záchranná služba, policie).

b) Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území, a to pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnosti společenství obyvatel, včetně jejich vzájemných vazeb a trendů vývoje území

1) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

POZITIVA

- Obec leží v prostoru Vysokomýtské synklinály, má tedy dostatek kvalitních podzemních vod, velkou část ploch zemědělského půdního fondu tvoří půdy.

NEGATIVA

- Hospodaření na velkých pozemcích s nedostatečným zastoupením prvků rozptýlené zeleně (remízky, stromořadí, větrolamy).
- Snížení přirozené úrodnosti půd v důsledku kontinuální intenzivní zemědělské činnosti, nevhodných prostupů, imisní zátěže.

POTENCIÁL

- Možnost dalšího využívání a čerpání podzemních vod v hydrogeologickém rajónu „Vysokomýtská synklinála“.
- Zvyšování zájmu veřejnosti o posilování významu rekreační funkce krajiny.
- Zkvalitňování přírodního prostředí území postupnými krajinářskými úpravami, které budou mít pozitivní vlivy nejen na ekologickou stabilitu krajiny, ale též na funkci estetickou, rekreační, protierozní, protipovodňovou (větrolamy, pásy zeleně oddělující vizuálně rušivé prvky krajiny, aj.).
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro příznivé životní prostředí hodnotit jako mírně nepříznivý.

2) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

POZITIVA

- Velký počet obyvatel v produktivním věku 15–64 let.
- Nízká nezaměstnanost.
- Převažuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo.

NEGATIVA

- Zvýšený pohyb za prací – časové ztráty a náklady na cestování.
- V současnosti komplikovaná silniční dostupnost (platí pro území celého ORP) – chybějící rychlostní komunikace D35.
- Nízké zastoupení výroby s vysokou přidanou hodnotou.

POTENCIÁL

- Ochrana zemědělské půdy a postupné ekostabilizační zásahy.
- Podpora orientace zemědělství na tvorbu a ochranu krajiny.
- Realizace pozemkových úprav k uskutečňování obnovy a tvorby krajiny, zvýšení její ekologické stability a retenční schopnosti.
- Rozvoj nekonvenčních forem zemědělství (ekologické zemědělství), rozvoj agroturistiky.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **hospodářský rozvoj** hodnotit jako mírně nepříznivý.

3) VYHODNOCENÍ ÚZEMNÍCH PODMÍNEK A POTENCIÁLŮ PILÍŘE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ – PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

POZITIVA

- V obci je situována základní škola s 1. stupněm vzdělávání a mateřská škola.
- Obchod.
- Hasičská zbrojnice.
- Sportovní hřiště, dětské hřiště.
- Hřbitov, kostel sv. Víta.
- Autobusová zastávka.
- Sokolovna.

NEGATIVA

- V obci není druhý stupeň základní školy.
- Chybí zdravotní péče v obci.
- Horší dostupnost Litomyšle.

POTENCIÁL

- Zlepšování podmínek v základní vybavenosti obcí, které umožní bydlení mladých rodin bez nutnosti denní vyjíždky za obslužnou vybaveností.
- Podpora spolkového života v obci.

Jako celek lze pilíř udržitelného rozvoje území pro **soudržnost společenství obyvatel** hodnotit blízký průměru.

4) VZÁJEMNÉ VAZBY PILÍŘŮ UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ÚZEMÍ

Pilíř pro příznivé životní prostředí je v částečné kolizi s pilířem pro hospodářský rozvoj – plochy ZPF zabírají velkou část katastru obce. Tyto plochy podporují rozvoj ekonomických aktivit v zemědělské oblasti, ale nejsou příznivé pro životní prostředí. Nabízí se zde možnost podpory jiného typu zemědělských aktivit – ekologické zemědělství, agroturistika, zatravnění – čímž by došlo ke zlepšení životního prostředí.

5) TRENDY VÝVOJE ÚZEMÍ

- U pilíře pro příznivé životní prostředí je zřejmé postupné zlepšování.
- V rámci hospodářského rozvoje obce je zřejmé postupné zlepšování.
- Posilování pilíře soudržnosti společenství obyvatel podporou spolkového života v obci. Jistým omezením je vyjíždka obyvatel za prací i občanskou vybaveností mimo obec.

c) Určení problémů k řešení v územně plánovacích dokumentacích, případně v územních studiích, zahrnující zejména požadavky na zmírnění nebo omezení urbanistických, dopravních a hygienických závad, vzájemných střetů záměrů na provedení změn v území a střetů těchto záměrů s limity využití území a s hodnotami v území, na odstranění nebo zmírnění vlivů negativ v území, na využití potenciálů rozvoje území a na snížení nevyváženého vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel

1) URBANISTICKÝCH, DOPRAVNÍCH A HYGIENICKÝCH ZÁVAD

Požadavek na:

- Nedořešená problematika odvádění a likvidace odpadních vod, rizikovost ve vztahu k podzemním vodám.
- Provéřit možnost napojení na rozvod plynu.
- Řešení problémů vlivu velkokapacitní živočišné farmy na životní prostředí obce – návrhy na eliminaci, minimalizaci nebo kompenzaci negativ dopadů.
- Zvýšená hluková zátěž a lokální zvýšení imisních zátěží v důsledku silniční dopravy.

2) VZÁJEMNÝCH STŘETŮ ZÁMĚRŮ NA PROVEDENÍ ZMĚN V ÚZEMÍ A STŘETŮ TĚCHTO ZÁMĚRŮ S LIMITY VYUŽITÍ ÚZEMÍ S HODNOTAMI V ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Nezištný.

3) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV V ÚZEMÍ NA VYUŽITÍ POTENCIÁLŮ ROZVOJE ÚZEMÍ

Požadavek na:

- Nezištný.

4) NA ODSTRANĚNÍ NEBO ZMÍRNĚNÍ VLIVŮ NEGATIV NA SNÍŽENÍ NEVYVÁŽENÉHO VZTAHU PODMÍNEK PRO PŘÍZNIVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, PRO HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A PRO SOUDRŽNOST SPOLEČENSTVÍ OBYVATEL

Požadavek na:

- Podpora přírodě blízkých druhů zemědělství – ekologické zemědělství, agroturistika.
- Posilování spolkového života v obci.